

www.amu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

№-15 (1754) 16 sentyabr 2022-ci il

**ABŞ səfirliyinin
nümayəndə heyəti
qonağımız olub**

səh. 2

**Beynəlxalq
akkreditasiyadan
keçməyimiz
tələbələr üçün böyük
üstünlüklər yaradır**

səh. 4

Düşməyə sarsıdıcı zərbə vurulub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı təxribatının qarşısı alınıb, 77 hərbi qulluqçumuz şəhidlik zirvəsinə uçalıb

səh. 2

**Qazi və şəhid ailə
üzləri təmənnasız
əmeliyyat edilib**

səh. 5

ATU-da Bilik Günü qeyd olundu

Universitetimiz Prezident təqaüdçülərinin sayına görə həmişə birincidir

səh. 3

50 ildir yaşayan xatirələr

Tibb İnstitutunun 1972-ci il məzunlarının görüşü təşkil edilib

səh. 4

Türkiyə və Azərbaycan anestezioloq- reanimatoloqları bir arada

Bakıda tibbin aktual sahəsi ilə bağlı beynəlxalq konfrans keçirilib

səh. 5

Hərbi tibb fakültəsi kursantlarının andiçmə mərəsimi keçirilib

Silahlı Qüvvələrimiz üçün həkimlərin hazırlanması ölkəmizin müdafiə qüdrətinin yüksəlməsinə xidmət edir

səh. 3

Müəllimlərin ingilis dili bilikləri yaxşılaşdırılacaq

ABŞ səfirliyinin nümayəndə heyəti qonağımız olub

həsində mövcud proqramlar barədə danışıb. Həmçinin "English language fellow" proqramının təfərrüatları haqqında fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, ABŞ səfirliyinin təşəbbüsü ilə reallaşdırılan "English language fellow" layihəsi çərçivəsində 10 ay ərzində Azərbaycan Tibb Universitetində dil üzrə təlimlər baş tutacaq.

Proqramın məqsədi ATU-nun professor-müəllim heyətinin, xüsusilə ingilis dilində tədris aparılan qruplarda dərs deyən müəllimlərin ingilis dili biliklərinin yaxşılaşdırılmasıdır.

Görüşdə ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyinin təhsil üzrə mütəxəssisi Ramina Mürşudova, ingilis dili üzrə proqram koordinatoru Səbinə Abdullayeva, ingilis dili təlimçisi Tiffany Tillman, ATU-nun Ümumi İşlər üzrə prorektoru Nizami Adilov, Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor Orxan İsayev, Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Müşfiq Orucov iştirak ediblər.

ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyinin nümayəndə heyəti Azərbaycan Tibb Universitetində qonaq olub. Nümayəndə heyəti ilə görüşdə ATU rektoru, professor Gəray Gəraybəyli çıxış edərək universitetin fəaliyyəti, tədris proqramlarındakı dəyişikliklər, planlaşdırılan islahatlar və s. əhəmiyyətli məsələlər barədə qonaqlara məlumat verib.

Görüş zamanı ATU-nun beynəlxalq əlaqələri, universitet üzrə üç ixtisasın beynəlxalq akkreditasiyadan keçməsi ilə bağlı məlumat da səfirlik təmsilçilərinin diqqətinə çatdırılıb.

ABŞ-ın Azərbaycandakı səfirliyinin mədəniyyət və təhsil üzrə müşaviri Salman Hacı təhsil sa-

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini, BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qərar və qətnamələrini, Rusiya, Ermənistan və Azərbaycan arasında imzalanmış 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyannatın tələblərini kobud şəkildə pozaraq 2022-ci il sentyabrın 12-də gecə saatlarında Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində genişmiqyaslı tərribat törədib.

Düşməne sarsıdıcı zərbə vurulub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı tərribatının qarşısı alınmış, 77 hərbi qulluqçumuz şəhidlik zirvəsinə ucalmış

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Basarkeçər, İstisu, Qarakilsə və Gorus yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən bölmələri tərəfindən Azərbaycan Ordusunun Daşkəsən, Kəlbəcər və Laçın rayonları ərazisindəki bəzi mövqeləri, sığınacaqlar və dayaq məntəqələri müxtəlif çaplı silahlar, o cümlədən minaatanlardan intensiv atəşə tutulub. Tərribatın və ölkəmizin ərazisinə, suverenliyinə qarşı hərbi təhlükələrin qarşısının alınması, hərbi qulluqçularımızın, o cümlədən Kəlbəcər və Laçın rayonları ərazisində infrastruktur işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin və Dövlət Sərhəd Xidmətinin bu istiqamətdə dislokasiya olunan bölmələri tərəfindən qəti cavab tədbirləri görülüb.

Vurğulanmalıdır ki, son bir ay ərzində Ermənistan silahlı qüvvələrinin dövlət sərhədinin Laçın, Gədəbəy, Daşkəsən və Kəlbəcər rayonları istiqamətində tərribatları, Azərbaycan Ordusu-

nun həmin rayonların ərazisindəki mövqelərinin müxtəlif çaplı silahlardan atəşə tutulması halları intensiv və sistemlik karakter daşımaqla yanaşı, Ermənistan tərəfindən Azərbaycan sərhədləri boyunca hücum təyinatlı silahları, ağır artilleriya vasitələrini və şəxsi heyəti cəmləşdirməsi müşahidə olunub.

Baş vermiş tərribat, qarşıdurma və itkilərə görə bütün məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür. Bundan sonra da Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə qarşı bütün addımların qarşısı qətiyyətlə alınacaq.

Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, Ermənistanın təxminən iki sutka davam edən genişmiqyaslı tərribatının qarşısını alarkən 77 nəfər hərbi qulluqçumuz şəhid olub. Qarşı tərəfin itkiləri isə dəfələrlə çoxdur.

Allahdan şəhidlərimizə rəhmət, onların ailələrinə səbr diləyirik.

Sudan səfiri ATU-nun rektoru ilə görüşüb

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli ilə Sudanın Azərbaycandakı səfiri Mustafa Abdelhaleem arasında görüş keçirilib.

Görüş zamanı professor Gəray Gəraybəyli qonağa ATU haqda ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, müasir dünya standartlarına uyğun tədris prosesi qurulmuş universitetimizdə təhsilin keyfiyyətinin daha da yüksəldilməsi üçün ardıcıl işlər aparılır.

Səfir M.Abdelhaleem rektorla görüşməkdən və fikir mübadiləsi aparmaqdan məmnun olduğunu bildirərək, gələcəkdə ATU-nun təmsalında ölkələrimiz arasında tibbi təhsil əlaqələrinin inkişaf etməsində ma-

raqlı olduqlarını vurğulayıb.

Qeyd edək ki, hazırda ATU-da 10 Sudan vətəndaş təhsil alır. Onların 4-ü müxtəlif kursların, daha 4 nəfəri hazırlıq kursunun dinləyicisidir. 2 nəfər isə rezidentdir.

Görüşdə ATU-nun Ümumi İşlər üzrə prorektoru Nizami Adilov, Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor, dosent Orxan İsayev, Xarici tələblərlə iş üzrə dekan, dosent Qorxmaz Əhmədov da iştirak edirdilər.

İkinci təhsil almaq istəyənlərə yeni qaydalar izah edilib

Universitetimizdə ikinci ali təhsil almaq istəyən şəxslərlə görüş keçirilib. Görüşdə ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli, Tədris və müalicə işləri üzrə prorektor, professor Sabir Əliyev, Tədris Şöbəsinin müdiri Kamandar Yaqubov, universitetin hüquqşünası, fakültə dekanları və universitetin İctimai Nəzarət Şurasının üzvləri iştirak ediblər. İkinci təhsil üçün müraciət edən şəxslərin sənədləri bir daha yoxlanılıb, təhsil şərtləri, yeni qaydalar izah olunub.

Məlumat üçün bildirdik ki, Şuranın tərkibinə millət vəkilli, həkim-gastroenteroloq İlham Məmmədov, Azərbaycan Milli Qeyri-Hökumət Təşkilatları Forumunun prezidenti Rauf Zeyni, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən "Asan" radionun direktoru Emin Musəvi, İctimai Televiziya və Radio Yayımaları şirkətinin İctimai-siyasi proqramlar departamentinin direktoru Anar Yusifoğlu, "İki sahil" qəzetinin redaktoru, Mətbuat Şurası İdarə Heyətinin üzvü Vüqar Rəhimzadə, Təhsil Nazirliyi "SABAH" qruplarının tədris işləri üzrə rəhbəri, "Sosial Hüquqların Araşdırılması" İctimai Birliyinin hüquqşünas-eksperti Eldar Qocayev, "Cəmiyyət və Vətəndaş Münasibətlərinin İnkişafı" İctimai Birliyinin sədri, QHT-lərin Antikorrupsiya Şəbəkəsinin

üzvü Əhməd Abbasbəyli, ATU-nun Əczaçılığın texnologiyası və idarəçiliyi kafedrasının baş müəllimi, "Gənc vətəndaş" İctimai Birliyinin sədr müavini Aida Bəndəliyeva daxildir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Tibb Universitetində 2017-ci ildən başlayaraq II təhsil üçün tələbələr seçimi aparılır. Amma ATU-da bu proses digər universitetlərdəkindən fərqlidir. Belə ki, yalnız ATU-nu, İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetinin Bakı filialını və Naxçıvan Dövlət Universitetinin tibb, əczaçılıq və stomatologiya ixtisaslarını bitirənlər Tibb Universitetində ikinci təhsil üçün müraciət edə bilərlər.

Tədris Terapevtik Klinikada Tibbi Şuranın iclası keçirilib

Əmək intizamının möhkəmləndirilməsi və tələbələrə daha səmərəli məşğul olmağın zəruriliyi vurğulanıb

Azərbaycan Tibb Universitetinin (ATU) Tədris Terapevtik Klinikasında Tibbi Şuranın 2022/2023-cü tədris ilinin başlanmasına həsr olunmuş genişləndirilmiş iclası keçirilib. İclasda ATU-nun Tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev iştirak edirdi.

İclası giriş sözü ilə açan klinikanın direktoru, professor Surxay Musayev əvvəlcə yay aylarında yubileyləri olmuş Anesteziologiya və reanimatologiya kafedrasının müdiri, professor İsfəndiyar İsmayılova və Klinik farmakologiya kafedrasının müdiri, professor Adil Baxşəliyevi bu münasi-

bətlə təbrik edib, onlara xoş arzularını bildirib. Daha sonra o, kollektivi yeni tədris ilinin başlanması münasibəti ilə təbrik edərək uğurlar arzulayıb.

Klinikanın müalicə işləri üzrə direktor müavini Fəridə Hacıyeva iyul-avqust aylarında xəstələrin ambulator və stasionar qəbulu haqqında ətraflı məlumat verib. Həmçinin professor-müəllim heyəti yay məzuniyyətində olduğu üçün bu aylarda xəstə qəbulunun kəskin şəkildə azaldığını qeyd edib.

Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev professor-müəllim heyətini yeni tədris ili münasibətilə təbrik edib. O, kafedraların kadr potensialı və onun

gücləndirilməsi yollarından danışaraq tələbələrə daha ciddi, səmərəli məşğul olmağın zəruriliyini xüsusi vurğulayıb. Bir sıra kafedralarda struktur dəyişikliyi olduğunu və bunun tədris prosesinin optimallaşmasına xidmət etdiyini diqqətə çatdırıb. Əməkdaşlar arasında əmək intizamının möhkəm-

ləndirilməsinə toxunan prorektor, bir sıra həkimlərin özəl klinikalarda xəstə qəbul etməsi məsələsindən də danışmış və bu işdə kafedra müdirlərini daha məsuliyyətli olmağa çağırıb.

Daha sonra görülmüş işlər haqqında danışan klinikanın direktoru, professor S.Musayev yeni tədris ilində

həkimlər arasında əmək intizamının gücləndirilməsi, stasionar fəaliyyət, konsultativ-diaqnostik poliklinikaların, bölmə və kabinetlərin işinin təkmilləşdirilməsi üçün təklif və tapşırıqlarını verib.

Sonda direktor əməkdaşları bir daha universitet rəhbərliyi və klinika rəhbərliyi adından təbrik edib, yeni tədris ilinin bütün sahələrdə dönüş və müvəffəqiyyət ili olacağına inandığını bildirib.

ATU-da Bilik Günü qeyd olundu

Universitetimiz Prezident təqaüdçülərinin sayına görə həmişə birincidir

Bu il universitetimizdə Bilik Gününə həsr olunmuş toplantı düşmənin genişmiqyaslı təxribatının qarşısını alarkən şəhidlik zirvəsinə uçan əsgər və zabitlərimizin xatirəsinə ehtiram əlaməti olaraq təmtəraqsız keçirildi.

Dövlət himnimizin səslənməsi ilə başlanan toplantını universitetin Tədris və müalicə işləri üzrə prorektor, professor Sabir Əliyev açdı. Bu günlərdə erməni təxribatı nəticəsində xeyli sayda şəhidlər verdiyimizi təəssüflə bildirən prorektor qeyd etdi ki, I və II Qarabağ müharibələrində minlərlə şəhidimiz olub. Onlardan 3 nəfəri Milli Qəhrəman olmaqla 30 nəfər Azərbaycan Tibb Universitetinin məzunlarıdır.

Şəhidlərimizin qisasının alındığını, ermənilərin cinayətkar əməllərinin cavabsız qalmadığını vurğulayan prorektor, 30 illik işğaldan sonrakı şanlı qələbəmizdən də qürurla söhbət açdı: "Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı, Prezident İlham Əliyev ağlının, elminin, biliyinin gücünə, planlaşdırdığı müdrik strategiya və taktikanın dəqiqliyinə, elmi biliklərlə cilalanmış "Dəmir Yumruğun" qüdrətinə arxalanaraq, müzəffər

ordumuz cəmi 44 gün ərzində torpaqlarımızı erməni işğalından azad etdi. Biz bunu unutmamalı, bu günlərdə daha da mətin olmalı və dövlətçiliyimizin ətrafında sıx birləşməliyik".

Şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunduqdan sonra professor S.Əliyev yeni tədris ilinin başlanması münasibətilə professor-müəllim heyətini, tələbələrini, xüsusən də qəbul imtahanlarını müvəffəqiyyətlə verib, ATU-ya daxil olunan I kurs tələbələrini, onların valideynlərini təbrik etdi. O, tarixə ekskursiya edərək 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranması ilə müstəqil Azərbaycanda tibb elmi və tibb təhsilinin inkişafının bünövrəsinin qoyulduğunu diqqətə çatdırdı: "Çar Rusiyasının qadağalarından qurtulmuş Azərbaycanda 1919-cu il sentyabrın 1-də Bakı Dövlət Universiteti və onun tərkibində Tibb fakültəsi, 11 il sonra - 1930-cu il mayın 9-da isə həmin fakültənin bazası əsasında Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutu yaradılıb. 1991-ci il fevralın 4-də bu ali tibb təhsili ocağı Azərbaycan Tibb Universiteti adlandırılıb. Ulu öndərin sərəncamı ilə universitetimizdə Hərbi tibb fakültəsinin yaradıldığını xüsusilə qeyd etmək istərdim. Bu tədris ilində bu fakültəyə 108

tələbə qəbul olunub. Onlar gələcəkdə Müdafiə, Ədliyyə nazirlikləri və Sərhəd Qoşunlarında hərbi həkim kimi çalışacaqlar".

Son illər universitetimizin beynəlxalq əlaqələrindən, əldə etdiyi uğurlardan da danışan S.Əliyev qeyd etdi ki, bunun ən bariz nümunəsi beynəlxalq akkreditasiya sertifikatını qazanmağımızdır: "Bu, tələbələrimizə gələcəkdə çox böyük imkanlar yaradır. Onlar xarici ölkələrdə imtahan verib işləmək hüququ əldə edirlər".

Prorektor Azərbaycan Tibb Universitetinə qəbul olunan tələbələrin həmişə yüksək bal topladığını söylədi: "Ölkəmizdə 350-400 tələbə hər il 600-dən çox bal toplayaraq bizim universiteti seçir. Digər elə bir ali məktəb yoxdur. Universi-

tetimiz Prezident təqaüdçülərinin sayına görə də həmişə birincidir. Bütün bunlar xalq arasında, ictimai rəydə reytingimizin yüksək olmasının göstəricisidir".

Müasir dövrümüzün texnologiyalar dövrü olduğunu xatırladan S.Əliyev bildirdi ki, indi gənclərdən yüksək elmi səviyyə, dərin biliklər tələb olunur. Elm və bilik isə yalnız oxumaqla, öyrənməklə əldə edilir. Buna nail olmaq üçün isə ilk növbədə əlverişli şərait lazımdır: "Müstəqil ölkəmizin gəncləri üçün belə şəraiti yaradan cənab Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdar olmalıyıq. Məhz onların diqqət və qayğısı sayəsində bütün ölkə miqyasında olduğu kimi, Azərbaycan Tibb Universitetində də tə-

Universitetində dörd möhtəşəm klinika fəaliyyət göstərir".

İnternet əsərində yaşadığımızı, tələbələrin geniş şəkildə informasiya almaq imkanına malik olduğunu vurğulayan prorektor, xüsusilə I kursda dərs deyən müəllimləri tədrisin bütün qaydalarına əməl etməyə çağırırdı. Eyni zamanda, tələbələrimizin I kursdan elmi işlərə də cəlb olunmasının vacibliyini diqqətə çatdırdı.

Professor S.Əliyev çıxışının sonunda çoxminli kollektivimizi yeni tədris ili münasibətilə bir daha universitetin rəhbərliyi, şəxsen rektor, professor Gəray Gəraybəylinin adından təbrik edərək, hər kəsə müvəffəqiyyətlər arzuladı.

Sentyabrın 11-də Mərkəzi Hərbi Klinik Hospitalın ərazisində ATU-nun Hərbi tibb fakültəsinin kursantlarının andiçmə mərasimi keçirilib. Əvvəlcə şəxsi heyətin düzülüşü barədə fakültə rəisinə məruzə edilib. Sonra ulu öndər Heydər Əliyevin və ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub, dövlət himnimiz səsləndirilib.

Təntənəli andiçmə mərasimini Hərbi tibb fakültəsi rəisinin ideoloji iş və mənəvi-psixoloji təminat üzrə baş köməkçisi, polkovnik-leytenant Yaqub Qasimov açdı. Gənc kursantları təbrik edərək onların hər birinə cansağlığı, ailə xoşbəxtliyi arzulayan polkovnik-leytenant Azərbaycan ordusunun müdafiə qüdrətinin və döyüş qabiliyyətinin artırılması üçün görülən işlərdən danışdı. Eyni zamanda Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin müdrik siyasəti və qətiyyətli idarəetməsi, rəşadətli ordumuzun qəhrəmanlığı sayəsində Vətən müharibəsinin möhtəşəm qələbə ilə başa çatdığını xatırladı. Bu qələbənin əldə olunmasında hərbi həkim personalının xidmətlərini vurğulayan polkovnik-leytenant bildirdi ki, ordumuzun daha da qüdrətli olması üçün onun sıralarına yeni nəfəs, yeni ruh və döyüş əzmi gətirilməlidir: "Düşmən hiss etməlidir ki, siz həmişə, hər sahədə ondan üstünsünüz. Vətənə sədaqətiniz, ana torpağa, ailəyə bağlılığınız, xalqımı-

Hərbi tibb fakültəsi kursantlarının andiçmə mərasimi keçirilib

Silahlı Qüvvələrimiz üçün həkimlərin hazırlanması ölkəmizin müdafiə qüdrətinin yüksəlməsinə xidmət edir

za və dövlətimizə məhəbbətiniz sonsuzdur".

Valideynlər adından ehtiyatda olan zabit, müharibə veteranı Fəxrəddin Əlirzayev çıxış edərək, iki oğlunun hərbi həkim peşəsini seçməsindən qürur duyduğunu söyləyib. O, gənc kursantların Azərbaycan ordusunda hərbi həkim kimi çalışmaq və valideynlərinin başını uca edəcəklərinə əminliyini bildirib və onların yaxınlarına, doğmalarına gözyaşındılığı verib.

Kursant Əli Sultanzadə hərbi and içərkən onlara nə qədər böyük və şərəfli bir iş tapşırıldığını yaxşı anladıklarını deyib: "Bu gün biz gənc kursantların həyatında əlamətdar bir gündür. Bizlər yeri gələrsə, Vətənimizi qorumaq üçün öz canımızdan keçməyə hazır olmalıyıq. Azərbaycan hərbi andı yüksək və nəcib xarakter daşıyır. Müstəqilliyi və azadlığı üçün

mübarizə aparan bir xalqın isteklərini əks etdirir".

Ə.Sultanzadə kursant yoldaşlarını rəislərin və komandirlərin əmrlərini vaxtında və sözsüz yerinə yetirməyə, xidməti vəzifələrini layiqincə icra etməyə çağırıb: "İnanıram ki, biz hərbi anda həmişə sadıq qalacaq, Vətənimizi və xalqımızı canımızla, qanımızla qoruyacağıq".

Hərbi tibb fakültəsinin rəisi, tibb xidməti polkovniki Çingiz Əlləzov da gənc kursantları hərbi andı qəbul etmələri münasibətilə təbrik edib. Diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri üçün müasir tibb elminin tələblərinə cavab verən hərbi həkim kadrların hazırlanması ölkəmizin müdafiə qüdrətinin artırılmasına xidmət edən mühüm amillərdəndir.

Ç.Əlləzov qeyd edib ki, Hərbi tibb fakültəsi yaradılana qədər Azərbaycan ordusu üçün hərbi

həkimlərin hazırlanması mülki ali təhsil müəssisələrində fəaliyyət göstərən hərbi kafedralarda həyata keçirilirdi. Orduda yüksək ixtisaslı peşəkar həkimlərə ehtiyac olduğu nəzərə alınaraq, ümummilli lider Heydər Əliyevin sərəncamı ilə 25 may 2000-ci ildə Azərbaycan Tibb Universitetinin nəzdində Hərbi tibb fakültəsi təşkil olundu.

Fakültənin rəisi onu da bildirib ki, müdafiə nazirinin müvafiq əmrinə əsasən, ATU-nun tərkibində yaradılan tibbi heyətin təkmilləşdirmə kursları, feldşer hazırlığı kursu və rezidentura hal-hazırda öz fəaliyyətini uğurla davam etdirir. Bu günədək yüzlərlə hərbi həkim hazırlanaraq ordu sıralarına göndərilib. Bu gün isə fakültədən hərbi həkim ixtisası üzrə 50, feldşer ixtisası üzrə 55 nəfər hərbi andı qəbul edir.

Ç.Əlləzov Müdafiə Nazirliyi və Azərbaycan Tibb Universiteti rəhbərliyinin həyata keçirdiyi tədbirlər və görülən işlər nəticəsində Hərbi tibb fakültəsində təhsilin yüksək səviyyədə təşkil edilməsi üçün hər cür şəraitin mövcud olduğunu vurğulayıb: "Fakültədə xidmət edən zabit və gizirlər, burada çalışan professor-müəllim heyəti, eləcə də təhsil alan kursantlar Azərbaycan dövləti və dövlətçiliyi prinsiplərinə daim sadıq qalmalı, üzərlərinə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirməlidirlər".

Milli ordumuzun Vətən müharibəsindəki şanlı qələbəsindən də qürurla söhbət açan Ç.Əlləzov, bu müharibədə onlarla hərbi həkimin ən uca məqam olan şəhidlik zirvəsinə yüksəldiyini ehtiramla yada salıb, Allahdan şəhidlərimizə rəhmət, qazilərimizə şəfa diləyib.

Tədbirin sonunda kursantlar vətənə sədaqət andı içiblər.

Andiçmə mərasimində kursantların valideynləri və doğmaları da iştirak ediblər. Tədbir iştirakçıları arasında olan Tibbi mikrobiologiya və immunologiya kafedrasının müəllimi Səidə Hacıyeva xoş təəssüratlarını bizi bölüşərək, ATU-ya qəbul zamanı hərbi həkim ixtisasını seçən tələbələrə xüsusi rəğbət bəslədiyini söyləyib.

Arif MƏMMƏDLİ

I kurs tələbələri ilə fakültə rəhbərlərinin görüşləri keçirilib

Qeyd olunub ki, ATU proqramlarının beynəlxalq akkreditasiyadan keçməsi tələbələr üçün böyük üstünlüklər yaradır

Sentyabrın 14-də Azərbaycan Tibb Universitetinə yeni qəbul olunmuş tələbələr və onların valideynləri ilə fakültə rəhbərlərinin görüşləri keçirilib. Məqsəd tələbələrlə ilk ünsiyyət, onları tədris proqramı və auditoriyalarla tanış etmək olub. Görüşlər zamanı Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

olan 137 nəfər arasında Qəmər Əhmədova (609.3 bal), Stomatologiya fakültəsinə daxil olan 70 nəfərdən Rəfiqə Hacı (675 bal), Əczaçılıq fakültəsi üzrə tələbə adını qazanan 70 nəfərdən Allahverdi Osman (589.4 bal) ən yüksək bal toplayanlardır.

Hərbi tibb fakültəsinə isə bu il 108 həkim, 55 nəfər feldşer ixtisası üzrə qəbul olub. Onlardan yüksək bal toplayan 4 nəfər həkim, 5 nəfər isə feldşer ixtisası üzrə Türkiyənin Gülhanə Tədris və Araşdırma Xəstəxanasında təhsil almaq hüququ əldə ediblər.

Qeyd edək ki, sentyabrın 5-dən 12-dək ATU-ya yeni qəbul olunanların sənədlərinin qeydiyyatı prosesi aparılıb. Proses universitet rəhbərliyinin diqqət mərkəzində olub. Belə ki, ATU-nun Təbiiyyat işləri üzrə prorektoru, dosent Zülfüqar Musabəyov və digər rəhbər şəxslər qeydiyyatın gedişini canlı izləyiblər. Tədris şöbəsinin müdiri, dosent Kamandar Yaqubov bildirib ki, bu il qeydiyyat prosesinin asanlaşdırılması məqsədilə fakültələr üzrə tələbələrin sənədlərinin qəbulu ayrı-ayrı korpuslarda həyata keçirilib.

Universitetin Tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev də tədbirlərdə iştirak edərək, tələbə adı qazananları və onların valideynlərini təbrik edib, ürək sözlərinin səsləndirib. Prorektor tələbələrə tədrislə bağlı geniş məlumat verərək, onlara nizam-intizamı olmağı tövsiyə edib: "ATU-nun tələbəsi olmaq özü böyük şərəfdir. Bu adı qazanmaq üçün uzun illər zəhmət çəkmişsiniz. Sizin müəllim və valideynlərinizə bir daha minnətdarlığımı bildirirəm ki, tələbə adını qazanmağınız üçün çəkdikləri zəhmət öz bəhrəsini verib.

Universitetimiz ölkəmizdə yeganə ali məktəbdir ki, beynəlxalq sertifikat alıb. Siz artıq beynəlxalq akkreditasiyadan keçmiş bir universitetin tələbəsiniz. Bu olduqca əhəmiyyətli bir məsələdir. Belə ki, universitetimizi bitirən tələbə istənilən ölkədə imtahan verib çalışmaq hüququ əldə edəcək. Sevindirici haldır ki, universitetimiz beynəlxalq sertifikat aldığı üçün ötən illərə nisbətən əcnəbi tələbələrin sayı da çoxalıb".

Çıxış edənlərdən I Müalicə-profilaktika fakültəsinin dekani, dosent Elşad Novruzov, II Müalicə-profilak-

tika fakültəsinin dekani, dosent İsrail Məhərrəmbəyli, İctimai səhiyyə fakültəsinin dekani, professor Anar Ağayev, Əczaçılıq fakültəsinin dekani, dosent Fərəh Mədətli, Stomatologiya fakültəsinin dekan müavini Aysel Həşimova universitet və rəhbəri olduqları fakültələrin tarixi ilə bağlı görüş iştirakçılarına ətraflı məlumat veriblər. Sonra natiqlər ATU-nun ölkəmizdə beynəlxalq akkreditasiyadan keçmiş yeganə ali məktəb olması, bunun üstünlükləri, universitetin beynəlxalq proqramlarda iştirakı, tələbə mübadiləsi, tədrisdə boloniya sistemi-

nin tətbiqi, Tələbə Elmi Cəmiyyətinin fəaliyyəti və s. barədə söhbət açıblar. Bildirək ki, 2022-2023-cü tədris ilində I Müalicə-profilaktika fakültəsinə 550 nəfər daxil olub, fakültənin favoriti 689.1 bal toplayan Fədaye Mamedovadır.

II Müalicə-profilaktika fakültəsinə 390 nəfər qəbul olub. Onlardan ən yüksək bal toplayan 13 nəfər ingilis dili bölməsində təhsil alacaq. Ən yüksək - 694.1 bal toplayan Sənən İbrahimli öz istəyi ilə Azərbaycan bölməsində təhsil alacaq.

İctimai səhiyyə fakültəsinə daxil

fəaliyyəti və uğurları barədə ətraflı məlumat verən prorektor tələbələrə yaxşı təhsil almaları üçün yaradılan şəraitdən danışdı. Qeyd etdi ki, bu gün Tibb Universiteti dövrün tələbləri səviyyəsində öz işini qurur və Avropanın tələb etdiyi bütün meyarlara tam ca-

Sözünə davam edən T.Eyvazov sevimli müəllimlərini yada saldı, onları xatirələrdə canlandırdı. Daha sonra diqqətə çatdırdı ki, bu yaxınlarda həmin illərin məzunları ilə bağlı xatirə kitabı işıq üzü görəcək. Kitabda məzunların həyat və fəaliyyəti haqqında məlumatlar yer alacaq.

Toplantıda iştirak edən ixtisasca həkim millət vəkili Musa Quliyev və Sədaqət Vəliyeva məzunlara ürək

Ümumdünya Sepsis Gününə həsr olunmuş konfrans

Tədris Terapevtik Klinikada Ümumdünya Sepsis Gününə həsr olunmuş konfrans keçirilib. Konfransı giriş nitqi ilə klinikanın direktoru, professor Surxay Musayev açdı.

Tədbirə yerli həkimlər, eləcə də onlayn formatda həm Türkiyə, həm də Fransadan olan mütəxəssislər qatılıblar. Klinikanın mərkəzi laboratoriyasının müdiri İskender Karaltı "Sepsis-

sin laborator diaqnostikasi", dr. Emil Qasimov "Reanimasiyada sepsis kliniki hali", Fransadan Eric Bouteill "Sepsis ilə bağlı əsas məqamlar", Hazem Elsayed "Sepsisdə molekulyar testlər", Türkiyədən Mahsa Mutlu "Sepsisdə immunoloji testlər" və Yavuz Barbaros "Sepsisdə mikrobioloji testlər" mövzularında maraqlı məruzələrlə çıxış ediblər. Məruzələrin ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

50 ildir yaşayan xatirələr

Tibb İnstitutunun 1972-ci il məzunlarının görüşü təşkil edilib

Tələbək illəri hər bir insanın həyatında unudulmaz, maraqlı, xoş, bir az da həyəcanlı xatirələrlə dolu bir dövrdür. Boşuna "o mehriban, o əziz, tələbək illəri" deyilməyib. Üstüncüdən neçə illər ötsə də, bu ülvə hisslər insanı "sızıldaraq" ömrünün ən şirin, eyni zamanda əlçatmaz bir nöqtəsinə qaytarır.

Sentyabrın 14-də ölkəmizin qocaman təhsil ocaqlarından sayılan Azərbaycan Tibb Universitetinin heyətinə toplaşan insanların üzlərindən də "hansı dövrə qayıdıqları" açıq-aydın hiss olunurdu. Həmin gün Azərbaycan Tibb İnstitutunun bütün fakültələri üzrə 1972-ci il məzunlarının görüşü keçirildi.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə universitet şəhərciyində Qarabağ müharibələrində şəhid olmuş universitet tələbələrinin xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edərək, önünə gül dəstələri düzdülər və bütün şəhidlərimizin ruhuna dualar oxudular.

Daha sonra İnsan anatomiyası və terminalogiya kafedrasının auditoriyasında davam edən tədbirdə Dövlət Himni səsləndirildi, şəhidlərimizin, eləcə də həmin illərin dünyasını dəyişmiş məzunları və professor-müəllim heyətinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Toplantını ATU-nun Tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyev açaraq məzunları universitet rəhbərliyi adından salamladı, onları uzun illərdən sonra bir daha yenidən universitetdə görməkdən məmnun olduğunu bildirdi. Məzunlara və qonaqlara ATU-nun son illərdəki səmərəli

vab verir. ATU-nun dörd tədris klinikasının olduğunu xatırladan S.Əliyev bu klinikaların müasir standartlara uyğun fəaliyyət göstərdiyini və son illərdə universiteti başa vuran məzunlarımızın dünyanın qabaqcıl elm-təhsil müəssisələrində çalışdıqlarını vurğuladı.

Görüşün əsas təşəbbüskarı və həmçinin təşkilatçılarından olan, universiteti bitirdikdən sonra respublikamızın müxtəlif tibb müəssisələrində çalışmış, Qarabağ müharibəsi veteranı, əməkdar həkim, dosent Tariyel Eyvazov çıxış edərək, universitetin rektorluğu başda olmaqla, bu tədbirin keçirilməsinə dəstək olan hər kəsə təşəkkürünü bildirdi. O, görüşə hazırlaşarkən, o cümlədən məzunları soruşaraq keçirdiyi hisslərdən bəhs etdi. Nəzərə çatdırdı ki, 1972-ci ildə 930 nəfər məzun olub ki, onlardan hazırda 18 nəfər tibb elmləri doktoru, 44 nəfər isə tibb elmləri namizədidir.

sözlerini çatdıraraq, bu ənənənin gələcəkdə də davam etdirilməsinin gənc nəsə örnək olacağını, hər bir məzunun yaddaşında dərin iz buraxacağını söylədilər. Natiqlər dövlətimizin tibb elminə və səhiyyəyə xüsusi diqqət və qayğı göstərdiyini vurğuladılar.

Tədbirdə çıxış edən məzunlardan ATU-nun Elmi-Tədqiqat Mərkəzinin müdiri, əməkdar elm xadimi, professor Qalib Qarayev, Elmira Əliyeva, Mələhət Qəmbərova, həkim, şair Zakir Ağdamlı, Moskva şəhərindən gəlmiş Nailə Ələkbərova və başqaları tələbək illəri ilə bağlı həzin-kövrək xatirələrini tədbir iştirakçıları ilə bölüşdülər. Onlar bu əlamətdar tədbirin təşkilatçılarına, eləcə də görüşə şərait yaradan ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyliyə təşəkkürlərini bildirdilər.

Tədbirin sonunda məzunlar xatirə şəkli çəkildilər.

M.ƏLƏKBƏRLİ

Türkiyəli professor Ailə təbabəti kafedrasında olub

Ailə təbabəti kafedrasının dəvəti ilə Türkiyənin Marmara Universitetinin Ailə həkimliyi kafedrasının professoru Mehmet Akmanın kafedranın əməkdaşları ilə görüşü keçirilib.

mış müqavilələrə əsasən qarşılıqlı əlaqələrin genişləndiyini qeyd edib.

Professor Mehmet Akman Türkiyə universitetlərində Ailə həkimliyi kafedrasının yaranma tarixi və fəaliyyəti, eləcə də tələbələrə dərslərin keçirilməsi prosesi haqqın-

da ətraflı məlumat verib, kafedra əməkdaşları ilə fikir mübadiləsi aparıb. Görüşdə iki uni-

versitetin müvafiq kafedraları arasında qarşılıqlı əlaqələrin davam etdirilməsinin vacibliyi vurğulanıb.

Görüşü kafedranın müdiri, professor İbrahim İsayev açaraq, Türkiyə Cümhuriyyətinin bir sıra universitetləri ilə ATU arasında imzalan-

Sentyabrın 9-10-da Azərbaycan Reanimatoloqlar və Anestezioloqlar Cəmiyyəti, Türkiyə Anestezioloji və Reanimasyon Dərnəyinin birgə təşkilatçılığı, Səhiyyə Nazirliyi və TƏBİB-in dəstəyi ilə "Hilton" otelində "Türkiyə-Azərbaycan anesteziologiya və reanimasiya, ağrı workshop günləri" adlı konfrans keçirilib. Əvvəlcə şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib, Azərbaycan və Türkiyənin Dövlət himnləri səsləndirilib.

Türkiyə və Azərbaycan anestezioloq-reanimatoloqları bir arada

Bakıda tibbin aktual sahəsi ilə bağlı beynəlxalq konfrans keçirilib

Sonra İradə Səlimova və Büllur Dağının aparıcılığı ilə konfrans öz işinə davam edib.

Azərbaycan Reanimatoloqlar və Anestezioloqlar Cəmiyyətinin (AzRAC) sədri, professor İsfəndiyar İsmayılov giriş nitqi ilə çıxış edərək iştirakçıları və qonaqları salamlayıb. Konfransın əhəmiyyətindən söhbət açan cəmiyyətin sədri tədbirin keçirilməsinə lazımı dəstək verdiyi üçün Səhiyyə Nazirliyinə, TƏBİB-ə, o cümlədən Türkiyə Anestezioloji və Reanimasyon Dərnəyinin (TARD) rəhbəri, professor Meral Kanbaca dərin təşəkkürünü bildirib: "Bilirəm ki, Türkiyədən gələn nümayəndə heyətə maraqlı məruzələrlə çıxış edəcək, diskussiyalar aparacaq, master-klaslar keçəcək. Yerli mütəxəssislərimiz bu sahədə son yeniliklər, əldə olunan nailiyyətlər haqda məlumatlı olmaq üçün konfransda böyük həvəslə iştirak edirlər".

Sonra TARD-ın rəhbəri, professor Meral Kanbak çıxış edib. Türkiyəli professor Azərbaycanlı olan həmkarları ilə bir konfransda iştirak etməsindən məmnunluq duyduğunu bildirib. O, aktual məsələləri özündə əks etdirən bu cür tədbirlərin mütəmadi keçirilməsinin, təcrübə və bilik mübadiləsi aparılmasının qarşıda ölkələrin mütəxəssisləri üçün əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğulayıb. Professor yüksək səviyyədə təşkil olunmuş bu tədbirin gənc mütəxəssislərin praktik təcrübəsinin artırılması və təkmilləşdirilməsinə də əhəmiyyətli rol oynayacağına diqqət çəkib.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahid Bağçı iki qardaş ölkə arasında iqtisadi, mədəni, təhsil, tibb və digər

sahələrdə əlaqələrin sıx olmasından və bu əlaqələrin günü-gündən daha da inkişaf etməsindən söhbət açıb. Səfir bu cür konfransların əhəmiyyətinə diqqət çəkərək iştirakçılara uğurlar arzulayıb.

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanov öz çıxışında Azərbaycan və Türkiyə tibb işçilərinin birgə tədbirlər keçirməsinin artıq gözəl ənənəyə çevrildiyini bildirib: "Anestezioloq-reanimatoloqların bu birgə konfransı təbabətin ən aktual problemlərindən birinə həsr olunub. Biz ilk konfransımızı 10 il öncə Azərbaycan Tibb Universitetində keçirmişdik. Bugünkü tədbirin mövzusu barədə demək istəyirəm ki, COVID-19 dönməndə anesteziologiyanın təbabətdə nə dərəcədə vacib rol oynadığı bir daha göründü. İnkişaf etmiş Avropa ölkələrində COVID-19 dönməndə səhiyyə sistemi çökdü. Amma qarşıda Türkiyədə və ölkəmizdə xəstələrin sayının kifayət qədər yüksək olmasına baxmayaraq, burada iştirak edən mütəxəssislərin də sayəsində onları intensiv terapiya şöbələrində yerləşdirə və müalicəsinə apara bildik. Nəticədə minlərlə, on minlərlə insan həyatı xilas edildi".

Akademik alqologiya sahəsində yaşanan problemə toxunaraq, ölkəmizdə bu sahəyə ehtiyacı olan insanların sayının günbəgün artdığını, amma həmin insanların xidmətində dayanacaq kifayət qədər mütəxəssisin olmamasından təəssüfləndiyini bildirib. Amma yaxın illərdə türkəli mütəxəssislərin köməyi ilə ölkəmizdə də bu sahədə gənc mütəxəssislərin yetişəcəyinə ümidvar olduğunu qeyd edib.

Səhiyyə nazirinin müavini, dosent Nadir Zeynalov da bu konfransın və ümumiyyətlə anestezioloq-reanimatoloq peşəsinin əhəmiyyətindən söhbət açıb. O, bu günümüzə keçirilən mürəkkəb cərrahiyyə əməliyyatlarının uğurunun anesteziologiya sahəsi ilə bilavasitə bağlı olduğunu bildirib. Pasiyentlərin intensiv terapiya nəticəsində qısa zamanda ayağa qalxması və sağlamlığına qovuşmasının anesteziologiya ilə əlaqəsinə diqqət çəkən nazir müavini, konfransın proqramına, aktual problemlərə toxunan məruzələrlə yanaşı, praktik təlimlərin də salınmasını təqdirəlayiq hal kimi qiymətləndirib. Yerli mütəxəssisləri bu fürsətdən yararlanmağa dəvət edən N.Zeynalov konfrans iştirakçılarına uğurlar arzulayıb.

Natiqlərdən "Yeni klinika"nın baş həkimi Cavid Paşayev, TİKA-nın koordinatoru Fatih Yılmaz, TƏBİB-in şöbə müdiri Kəmal Ağayeva, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədr müavini, professor Rəşad Mahmudov, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin Tibbi planlama departamentinin rəhbəri Hikmət İbrahimli və başqaları bu sahədəki nailiyyətlər və bəzi çatışmazlıqlardan, eləcə də konfransın əhəmiyyətindən bəhs ediblər.

Səhiyyə Nazirliyinin baş anestezioloq-reanimatoloqu, Azərbaycan Tibb Universitetinin II müalicə-profilaktika fakültəsinin dekanı, dosent İsrail Məhərrəmbəylidən aldığımız məlumata görə, konfransda iştirak etmək üçün Türkiyədən bu sahədə tanınmış 24 mütəxəssis gəlib.

Qeyd edək ki, konfransın sonunda iştirakçılara sertifikatlar təqdim olunub.

Qazi və şəhid ailə üzvləri əməliyyat olunub

Hər il mütəmadi olaraq Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının Oftalmologiya şöbəsində əhalinin həssas təbəqələrindən olan insanlar üçün xeyriyyə aksiyaları təşkil edilir.

Universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəylinin təşəbbüsü ilə keçirilən və artıq ənənə halını almış aksiyalarda adıçəkilən şöbənin əməkdaşları can-başla iştirak edir. Sonuncu belə aksiya

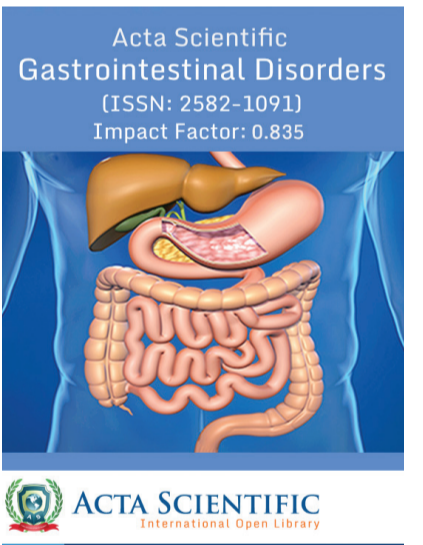
da şöbə müdiri Qurban İsmayılov başda olmaqla kollektivin gərgin əməyi sayəsində uğurla yekunlaşıb. Bu dəfə bir qazi və şəhid qızı eksimer, 4 şəhid anası katarakta, bir şəhid atası isə konyuktiv törəmədən əməliyyat olunub.

Şöbə müdirinin bildirdiyinə görə, əməliyyat olunanlar özlerini yaxşı hiss edir. Onlarla mütəmadi əlaqə saxlanılır, təkrar müayinələr aparılır.

Əməkdaşımız nüfuzlu jurnalın redaksiya heyətində

Azərbaycan Tibb Universitetinin İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının dosenti, tibb elmləri doktoru Səbinə Vaqif qızı Şadlinskaya nüfuzlu "Acta Scientific Gastrointestinal Disorders" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü seçilib.

Jurnal nəzəri və praktik təbabətin müxtəlif sahələrini əhatə edən mövzularda məqalələr dərc edir. Qeyd etmək lazımdır ki, S.Şadlinskaya 2019-cu ildə "World Research Council" tərəfindən "Best Scientist in Human Anatomy" fəxri adına və həmin təşkilatın medalına layiq görülüb.

Yeni ixtisaslara maraq böyükdür

Bu il İctimai səhiyyə, Tibb bacısı işi, Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisaslarına 150 tələbənin qəbulu planlaşdırılıb

Artıq 3 ildir ki, Azərbaycan Tibb Universitetində yeni ixtisaslar üzrə mütəxəssislər hazırlanır. Bununla bağlı universitetin İctimai səhiyyə fakültəsinin dekanı, professor Anar Ağayev qəzetimizə ətraflı məlumat verib.

O bildirib ki, fakültənin hər üç ixtisası - İctimai səhiyyə, Tibb bacısı işi, Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya üzrə tələbə qəbulu aparılır. Hazırda İctimai səhiyyə ixtisası üzrə 2-ci kursda 58, 3-cü kursda isə 64 tələbə təhsil alır. Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə 2-ci kursda 36, 3-cü kursda 38, Tibb bacısı işi ixtisası üzrə isə 2-ci kursda 33, 3-cü kursda 32 tələbə oxuyur: "2022-2023-cü tədris ilində İctimai səhiyyə ixtisası üzrə 70, Tibb bacısı işi ixtisası üzrə 40,

Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə 40, ümumilikdə 150 tələbənin qəbulu planlaşdırılıb".

Tibb bacısı işi, Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisaslarının tədris proqramlarının Avropa tədris proqramlarına uyğun şəkildə hazırlanmasını, universitetimizlə qarşıda Türkiyə Cümhuriyyətinin universitetləri arasında memorandumlar imzalandığını söyləyən fakültə dekanı qeyd edib ki, tələbələrımız bu sənədlər əsasında pandemiya dönməndə Qazi və Hacettepe universitetlərinin tədris proqramlarına qatılmaq imkanı qazanmışdırlar.

Tibb bacısı ixtisası üzrə kadrların əvvəllər kolleklərdə, texnikumlarda hazırlandığını xatırladan professor A.Ağayev, artıq Avropada mövcud olan təcrübəni ölkəmizdə tətbiq etməyə başladıklarını vurğulayıb: "Bu ixtisasa yiyələnən tələbələrin magistratura proqramlarında iştirak etmək hüququ da yaranacaq. Halbuki nə bizdə, nə də Avropada texnikum, kollec tələbələrini belə bir hüququ var. Bu nöqtəyi-nəzərdən, bakalavr səviyyəsində ali təhsil alan tibb bacılarının timsalında həkimlərə lazımı səviyyədə dəstək

göstərə bilən köməkçi mütəxəssislər yetişəcək".

Sözünə davam edən A.Ağayev bildirib ki, yeni ixtisaslara ilk qəbulun pandemiya dövrünə təsadüf etməsinə baxmayaraq, tələbələrımız bu ixtisasları həvəslə seçir və öz təhsillərini uğurla davam etdirirlər: "Tibb bacısı işi ixtisası üzrə payız semestri imtahanlarını yüksək balla bitirən 2-ci kurs tələbəmiz Rəna Cumayeva "Orhun" tələbə mübadilə proqramı ilə Türkiyənin Qazi Universitetində yaz semestrini oxuyaraq geri dönüb. Eyni zamanda tələbələrımız yay peşə təcrübələrini bir ay müddətində Türkiyənin müxtəlif universitetlərinin xəstəxanalarında keçərək yeni bacarıqlar və müsbət təəssüratlarla qayıdıblar".

A.Ağayev ATU-da yeni ixtisaslar üzrə təhsil alan tələbələrə Avropa və Türkiyə Respublikasında

bu sahələr üzrə ixtisaslaşmış mütəxəssislərin dərs keçdiyini diqqətə çatdırıb: "Türkiyədən dəvət olunmuş Dərya Taş Məmmədova Tibb bacısı işi üzrə, daha altı nəfər isə Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya ixtisası üzrə mütəxəssisdirlər. Həmin şəxslər bizim universitetin işçiləri sayılırsalar da, mövcud kafedralarımızda fəaliyyət göstərən müəllimlər deyillər. Amma digər fənlərin proqramları Avropa qaydalarına uyğun olaraq kafedralara verilir və universitetimizin müəllimləri tərəfindən tədris edilir".

Qeyd edək ki, 2020-2021-ci tədris ilindən ATU-da bakalavriat səviyyəsi üzrə "Fizioterapiya və tibbi reabilitasiya", "Tibb bacısı işi", magistratura səviyyəsi üzrə isə "Klinik (tibbi) psixologiya" və "Səhiyyə sahəsi üzrə menecment" ixtisaslarına qəbul aparılır.

2000-ci ildən etibarən Beynəlxalq Qızıl Xaç və Qızıl Aypara Hərəkatına üzv ölkələrin təşəbbüsü ilə hər il sentyabrın ikinci şənbə günü Ümumdünya İlk Tibbi Yardım Günü kimi qeyd olunur.

Dünyada ilk dəfə 1881-ci ildə ilkin tibbi yardımın təşkil olunması qərara alınıb. Həmin il Vyanada teatr binasında baş verən güclü yanğın nəticəsində xeyli insan həlak olur və ya ağır yanıq xəsarətləri alır. Bu səbəbdən insanlara tibbi yardım göstərmək zərurəti meydana çıxır.

olarkən qəbul edilmiş xəstəyə lazımi tibbi yardımın göstərilməsi oldu.

"Əsasən cərrahi profilli xəstələrin çağırışına gedirik"

Şöbə müdiri Əmrax Əhmədovdan "lazımi dərman preparatları ilə təmin olunmusunuzmu" sualına - "hər şeyimiz var, bizə lazım olan hər cür dərman preparatları ilə təmin edilmişik" - cavabını aldıq.

Ə.Əhmədov bildirdi ki, həftənin 7 günü, 24 saat təcili tibbi yardım tələb edən ağır xəstələrə yardım göstərilir: "Bizə ay ərzində təx-

tibbi yardım göstərdiklərini söylədi.

"Yolda dünyaya gələn körpə və anasına yardım etdik"

Böyük tibb bacısı Vəfa Vəliyeva söhbətimiz zamanı ilk əmək fəaliyyətinə bu şöbədə başladığını bildirdi. O bu sahəni istəyərək seçdiyini, xəstələrə tibbi yardım və qayğı göstərməyi çox sevdiyini dilə gətirdi. Sonra isə fəaliyyəti zamanı şahidi olduğu maraqlı hadisəni bizimlə bölüşdü: "Heç vaxt yadımdan çıxmaz. Günlərin birində Bakıda bir xəstənin çağırışına tələsirdik.

da, yorulmadan öz işimin öhdəsindən gəlməyə çalışır, bundan zövq alıram. Qəbul etdiyimiz xəstələri təkrar görmürük. Amma hər gün eyni xəstəliklərdən əziyyət çəkən pasiyentlərə yardım edirik".

lüşdü: "10 ildir təcili tibbi yardım sahəsində sürücü işləyirəm. "Ambulans"ları idarə etmək sürücüdən yüksək peşəkarlıq tələb edir. Çünki yolda hər cür vəziyyətlə rastlaşırsan. Çağırış

Xəstəyə hamıdan tez özünü yetirənlər

Beləliklə, Vyana müstəqil Təcili Tibbi Yardım Xidmətinin yaradılması barədə qərar qəbul edilir. Ölkəmizdə isə ilk dəfə təcili tibbi yardım xidməti 1918-ci ildə Səhiyyə Nazirliyinin qərarı ilə təşkil edilir.

Tibbin bu vacib sahəsinin fəaliyyətini yaxından izləmək məqsədilə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Cərrahiyyə Klinikasının Qəbul və təcili yardım şöbəsində olduq. Xəstələrə ilkin tibbi yardım göstərmək üçün lazımi cihazlarla təmin olunan otaqlar, xüsusi nəqliyyat vasitələri və hər an iş başına keçməyə hazır olan gülərlüz tibbi personal, bizdə şöbənin işinin yaxşı qurulduğuna əminlik yaratdı. Qənaətimizi möhkəmləndirən səbəblərdən biri də biz şöbəyə daxil

minən 500-600 xəstə müraciət edir. Onlar əsasən cərrahi, travmatoloji, kardioloji, neyrocərrahi, uroloji xəstələrdir. İlk işimiz daxil olan xəstələri monitorizasiya etmək, ixtisas həkimləri ilə birgə xəstəyə tibbi yardım göstərməkdir. Biz şöbəmizə daxil olan xəstələrə diaqnoz qoyur, müvafiq müayinələr aparır, tibbi yardım göstəririk. Xəstənin vəziyyəti stabiləşirsə evə buraxır, zərurət yaranarsa uyğun stasionar şöbədə yerləşdiririk. Əksər hallarda cərrahi profilli xəstələrin çağırışına evlərə gedir, həmin xəstələri klinikamıza transfer edirik".

Şöbə müdiri Ümumdünya İlk Tibbi Yardım Günü'nü iş başında, adi bir gün kimi qeyd etdiklərini, həmişəki kimi, ehtiyacı olan xəstələrə

Sentyabrın 10-u Ümumdünya İlk Tibbi Yardım Günü idi

Yolda maşınımızı yol polisləri saxladı. Bildirdilər ki, mülki avtomobildə olan hamilə xanıma tibbi yardım göstərmək lazımdır. Gördük ki, ana olmağına az qalıb. Onu tez öz avtomobilimizə köçürüb, yaxınlıqdakı doğum evinə çatdırmaq qərarına gəldik. Amma çata bilmədik. Yolda bir oğlan uşağı dünyaya gəldi. Biz anaya və körpəsinə ilkin tibbi yardım göstərdik. Sağ-salamat onları xəstəxanaya təhvil verdik. Ana körpəsinə baxıb necə də sevinirdi. Onun çöhrəsindəki sevinc gözlerim önündən heç vaxt çəkilmir. Bu cür anları yaşayıb, necə məmnun olmayasan? Həyatımıza rəng qatan belə hallarla rastlaşanda özümü çox rahat hiss edirəm. Sonra isə çağırış üçün getdiyimiz xəstənin arxasınca yollandıq. Ona da lazımi tibbi yardım göstərdik".

"Hər gün eyni xəstəliklərdən əziyyət çəkənlərlə qarşılaşırıq"

Tibb bacısı Hüsniyyə Məmmədova şöbədə 2019-cu ildən çalışır. Təcili yardım şöbəsini seçməkdə məqsədinin xəstələrə operativ yardım göstərmək olduğunu deyir: "Biz əsasən xəstələri müayinə edirik, lazım gəldikdə sarğı otaqlarında sarğılarını dəyişir, kiçik əməliyyatlara girir, çağırışlara gedirik. İşlərimiz çətin və təcili görülən olsa

"Bizə yol verməyənlər də olur"

Sürücü Rüfət İsmayilov da bizimlə söhbəti zamanı çətin və olduqca məsuliyyətli bir şöbədə çalışdığını anladığını qeyd etdi: "Üç ildir şöbədə sürücü işləyirəm. Çağırış zamanı biz dərhal xəstənin ünvanına getməliyik. "Ambulans"a yol verənlər də olur, verməyənlər də. Amma buna baxmayaraq, özümü yetirir, onlara yerində ilkin tibbi yardım göstərir, lazım olanda xəstəxanaya çatdırırıq. İndiyədək heç bir peşmançılığımız olmayıb. Xəstələri həmişə zamanında xəstəxanaya çatdırıb gətiririk".

R.İsmayilovun sözlərinə görə, şöbənin avtomobilləri hər cür lazımi tibbi avadanlıqlarla təchiz olunub: "Peşəkar həkim briqadamız da öz yerində. Odur ki, xəstələrə problemsiz yardım edə bilirik.

Bəzən gecələr də xəstələrin yardımına tələsirik. Hətta rayonlardan da xəstə gətiririk. Elə olub ki, gecə ilə Zaqatalaya yola çıxmış, xəstəni götürüb xəstəxanaya çatdırmışıq. Qarlı-çovğunlu günlərdə də heç nədən çəkinmədən insan həyatını xilas etməyə gedirik".

"Bakıdan Qazağa 3 saat 20 dəqiqəyə çatmışam"

Sonda sürücü Rauf İsmayilov da təəssüratlarını bizimlə bö-

olanda, yola düşür və dərhal düşünürsən ki, necə gedim, hansı yolu seçim ki, mənzilbaşına tez çatım. Getdiyimiz ünvanlarda da həmişə xəstənin təşviş keçirən yaxınları ilə qarşılaşırıq. Narahat olurlar ki, xəstəni vaxtında xəstəxanaya çatdırıb biləcəyəm, ya yox? Çatdırmaq məsələsində də məsuliyyət biz sürücülərin üzərinə düşür. Bu zaman həyəcan daha da artır. Fikirləşirəm ki, nə olur-olsun, xəstəni tez bir zamanda xəstəxanaya çatdırıram.

Bəlkə də inanmayacaqsız, çağırış olub, Qazax rayonundakı "Qırmızı körpü" sərhəd keçid məntəqəsinə getməli olmuşuq. Bakıdan 3 saat 20 dəqiqəyə oraya çatmış, kardioloji xəstəni zamanında klinikamıza gətirmiş, həyatını xilas etmişik. Bu dünyada insanların həyatda qalmasına vasitəçi olmaqdan və bu hissləri yaşamaqdan gözəl nə ola bilər ki?"

Təcili tibbi yardım personalımıza həmişə xəstələrin köməyinə vaxtında çatmağı və lazımi tibbi yardım göstərərək onların həyatda qalmasına səbəb olmağın sevincini yaşamağı arzu edirik.

Qabil ABDULLAYEV

Azərbaycan beynəlxalq konfransa ev sahibliyi edə bilər

Alimlərimizin elmi tədqiqatı Avropa Antropoloqlar Assosiasiyasının 22-ci Konqresində təqdim olunub

24-27 avqust 2022-ci il tarixlərində Litvanın Vilyus Universitetində Avropa Antropoloqlar Assosiasiyasının 22-ci Konqresi keçirilib. Tədbirdə ATU-nun əməkdaşları - Ağız və üz-çənə cərrahiyyəsi kafedrasının dosenti Nigar Sultanova və Radiologiya kafedrasının dosenti Rasim Bayramov birgə elmi işlə iştirak ediblər.

Alimlərimizin "Facial soft tissue thicknesses in Azerbaijan adults: variability and specificity" ("Azərbaycanda böyüklərdə üz yumşaq toxumasının qalınlığı: dəyişkənlik və spesifiklik") adlı tədqiqatı bir çox işlər arasında tədbir iştirakçıları qarşısında çıxış üçün seçilib.

Qeyd edək ki, hibrid formatda keçirilən konfransda Avropa, eləcə də Amerika, Afrika və Avstraliyadan alimlər iştirak ediblər. Avropa Antropoloqlar Assosiasiyası 1976-cı ildə yaradılıb. Tədbirdə Azərbaycan Tibb Universitetinin elmi-tədqiqat işi ilə təmsil olunan Azərbaycan Avropa Antropoloqlar Assosiasiyasının 50-ci Yubiley Konfransına ev sahibliyi etmək hüququ uğrunda müsabiqədə iştirak edəcək.

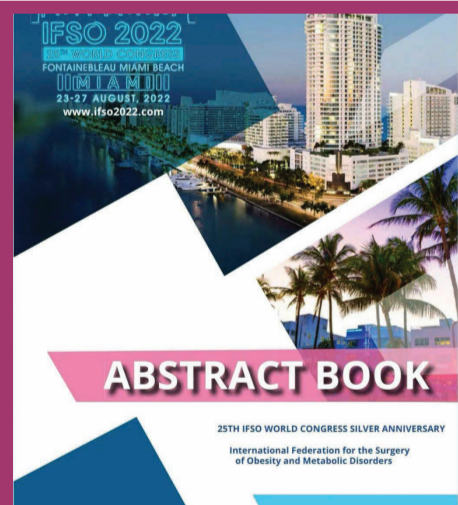
Azərbaycan əhalisinin üzünün yumşaq toxumasının qalınlığının tədqiqi bir il ərzində ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasının bazasında aparılıb. Görülən işlər nəticəsində üz-çənə, plastik cərrahlar, eləcə də ortodontlar tərəfin-

dən müalicənin planlaşdırılması, habelə məhkəmə-tibb ekspertləri və hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən şəxslərin müəyyən edilməsi üçün zəruri olan müvafiq məlumat bankı yaradılıb. Bu məlumat bankı Azərbaycanda bir ilkdir və yumşaq toxumaların qalınlığını üç yaş qrupu üzrə 24 antropometrik bənd üzrə əks etdirir. Tədqiqat paranazal sinusların iltihabi xəstəlikləri olan pasiyentlərin KT müayinəsi əsasında aparılıb. Universitetin adıçəkilən kafedralarının rezidentləri Nərim Məhərrəmli və Kheder Akatieha da işə cəlb olunub.

I cərrahi xəstəliklər kafedrasının əməkdaşı, tanınmış cərrah, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Taryel Ömərov bariatrik cərrahiyyə üzrə dünya miqyaslı konfransda ölkəmizi təmsil edib. ATU əməkdaşı IFSO-nun (International Federation for the Surgery of Obesity and Metabolic Disorders) növbəti illik toplantısında poster təqdimatla çıxış edib.

Bariatrik və metabolik cərrahların beynəlxalq təşkilatı olan IFSO dünyanın fərqli ölkələrindən yüzlərlə mütəxəssisi, 70-dən çox milli təşkilatı özündə birləşdirir. Qurumun Mayamidə (ABŞ) keçirilən 25-ci toplantısında çıxış edən T.Ömərov mədənin boylama rezeksi-

Taryel Ömərov dünya miqyaslı konfransda ölkəmizi təmsil edib

yası zamanı yaranan fəsadların profilaktikası məqsədilə uzun illərdir tətbiq etdiyi metodun müqayisəli təhlilindən danışdı.

Qeyd edək ki, T.Ömərovun müəllifi olduğu laparoskopik bariatrik cərrahiyyə əməliyyatının yeni modifikasiyası - "Aşırı piylənməsi olan xəstələrdə bariatrik-metabolik cərrahi müalicənin optimallaşdırılması" metodu Avrasiya

Patent Təşkilatından (Euroasian Patent Organization) patent alıb, Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatı (World Intellectual Property Organization, WIPO) tərəfindən Beynəlxalq İdeya Müəllifiyi kimi seçilib. Ölkəmizdə bu tip cərrahi əməliyyatları aparan ilk cərrahlardan olan Taryel Ömərov 2014-cü ildən Azərbaycan Bariatrik və Metabolik Cərrahlar Assosiasiyasının yaradıcılarından biri və hazırda onun sədridir.

◆ Universitetimizin Tibbi biologiya və genetika kafedrasının inkişaf tarixini iki əsas mərhələyə ayırmaq olar: I mərhələ 1926-1930-cu illərdə Bakı Dövlət Universitetində Tibb fakültəsi nəzdində xüsusi biologiya kurslarının təşkili və Azərbaycan Tibb İnstitutunun yaranması ilə əlaqədar 1930-1964-cü illəri əhatə edən müstəqil biologiya kafedrasının fəaliyyəti. II mərhələ isə 1964-cü ildən başlayaraq Tibbi biologiya və genetika kafedrasının tədris sistemi və elmi-tədqiqat işlərinin müasir istiqamət aldığı və bu günə kimi davam etdiyi dövrdür.

ibarət müəllim-laborant heyətinin fəaliyyət göstərdiyini vurğulayan dosent V.Kərimov qeyd edib ki, professor-müəllim heyətinin elmi-pedaqoji imkanlarını genişləndirməklə yanaşı, həm də xaricdə təhsil alan ixtisaslaşmış cavan kadrlar buraya cəlb olunub. Kafedrada respublika və ondan kənarda elmi-tədqiqat işləri - insan genetikası və xüsusilə xromosom xəstəliklərinin öyrənilməsi istiqamətində aparılan işlər uğurla davam etdirilir.

Yeni tədris ilinə yeni dərs vəsaiti ilə

Tibbi biologiya və genetika kafedrasında mühüm istiqamətlər üzrə elmi-tədqiqat işləri uğurla davam etdirilir

Bunları bizimlə söhbətində kafedranın müdiri, dosent Vaqif Kərimov deyib. Tarixi mənbələrə istinad edən V.Kərimov bildirdi ki, 1930-cu ildən yeni kafedraya BDU-nun təşkilində fəal iştirak etmiş Fətulla Rzabəyli rəhbərlik etməyə başlayıb. O, kollektivin köməyi ilə elmi-tədqiqat laboratoriyası, tələbə elmi dərniyi yaradıb, bioloji preparat və tablolar əldə edərək kafedranı tədris vəsaitləri ilə zənginləşdirə bilib: "Qısa dövr ərzində professor F.Rzabəyli parazitologiyanın tibbi biologiyadakı böyük rolunu göstərərək tədris zamanı bu sahəyə üstünlük verməyi məsləhət görmüşdür. Tədrisin məzmun və formasına uyğun olaraq kafedranın adı mövcud olduğu illərdə bir neçə dəfə dəyişdirilmişdir. Hazırda həkimlərin nəzəri hazırlığında mühüm rol oynayan bioloji problemlər (parazitizmin bioloji əsasları, molekulyar biologiya, tibbi genetika, insanın xromosom və molekulyar xəstəlikləri) tədris olunduğu üçün kafedra "Tibbi biologiya və genetika" adlanır".

1964-cü ildən kafedraya AMEA-nın müxbir üzvü, əməkdar elm xadimi, professor Dəmir Hacıyev rəhbərlik edib: "Onun rəhbərliyi dövründə kafedranın elmi-tədqiqat və tədris proqramlarında mühüm dəyişikliklər baş verib. Belə ki, kafedra əməkdaşları D.Hacıyevin rəhbərliyi ilə ölkə faunasının paleontoloji baxımdan tədqiqi ilə məşğul olmuş, tədris və elmi-tədqiqat işinin keyfiyyətinə əhəmiyyətli təsir göstərən zəngin zooloji muzey

yaratmışlar. Bu dövrdən etibarən kafedra əməkdaşlarının əsas tədqiqat işləri respublika ərazisində yaşamış və hazırda yaşamaqda olan məməlilərin skeletinin inkişaf qanunauyğunluqlarının, istinad-hərəkət sisteminin əsasını təşkil edən skeletin embrional və postembrional inkişaf xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi olmuşdur: pleyosen və qolosen dövrləri ərzində ölkəmizin ərazisində yaşamış məməli heyvan növlərinin siyahısı tərtib edilmiş, buna əsasən canlı aləmin təkamülünün bir sıra xüsusiyyətləri aşkar olunmuşdur. D.Hacıyevin fəaliyyəti dövründə molekulyar biologiya, tibbi genetika, kosmik biologiya və bionika kimi yeni perspektivli elmi sahələrinin meydana çıxması biologiya kafedrasının da elmi inkişafında bir mərhələ oldu".

Hazırda kafedrada 27 ştatdan

tində aparılan işlər uğurla davam etdirilir.

Son dövrlər kafedrada görülmüş işlərdən və gələcək planlardan da söhbət açan V.Kərimov söyləyib ki, 2021-2022-ci tədris ilində bu sahəyə dair bir sıra kitablar çap olunub. Belə ki, Azərbaycan, ingilis və rus dillərində "Tibbi biologiya və genetika" adlı dərs vəsaiti, eləcə də "Tibbi biologiya və genetikadan iş dəftəri" metodik vəsaiti işıq üzünə görüb. Bundan başqa, hazırda yeni tədris ili üçün "Təkamül genetikası" fənni üzrə də dərs vəsaiti və iş dəftəri hazırlanıb: "2022-2023 tədris ilində bütün fakültələr üçün kafedramızda 4 fənn üzrə yenilənmiş proqrama və dərs vəsaitlərinə uyğun 3 dildə (Azərbaycan, ingilis, rus) eyni testlərin hazırlanması nəzərdə tutulur. Tədris olunan praktiki məşğələlərin mövzularına uyğun üç sorğunun İmtahan Mərkəzində aparılması tədrisin tələbələr üçün asanlaşmasına səbəb olacaq. Hazırda kafedra əməkdaşları ilə yanaşı, həm də xaricdə təhsil alan və genetika istiqamətində elmi işlər aparan 5 doktorantımız çalışır. Növbəti illərdə onların kafedrada fəaliyyəti nəzərdə tutulur".

Yeni tədris ilinə yeni dərs vəsaiti ilə

"Endokrin xəstəlikləri" adlı dərslik çapdan çıxıb

Ölkəmiz bütün sahələrdə günü-gündən inkişaf edir. Bu inkişaf səhiyyə sistemində peşəkar və dövrün tələblərinə cavab verə biləcək gənc kadrların hazırlığına tələbi artırır. Bu istiqamətdə yeni dərsliklərin tərtib olunaraq çap edilməsi mühüm əhəmiyyətə malikdir.

Elə bu məqsədlə də ATU-nun Elmi Şurasının tövsiyəsinə əsasən, I Daxili xəstəliklər kafedrasının bir qrup əməkdaşı - V.Mirzəzadə, Y.Qurbanov, V.Əzizov, S.Alimetov, E.Hətəmzadə, Ş.İbrahimova, A.Hüseynova, N.Hüseynova, R.Hüseynova, S.Mustafayeva və S.Sultanovanın birgə müəllifliyi ilə 512 səhifədə ibarət olan "Endokrin xəstəlikləri" adlı dərslik bu günlərdə "AzərDiab" nəşriyyatında nəfis şəkildə çapdan çıxıb.

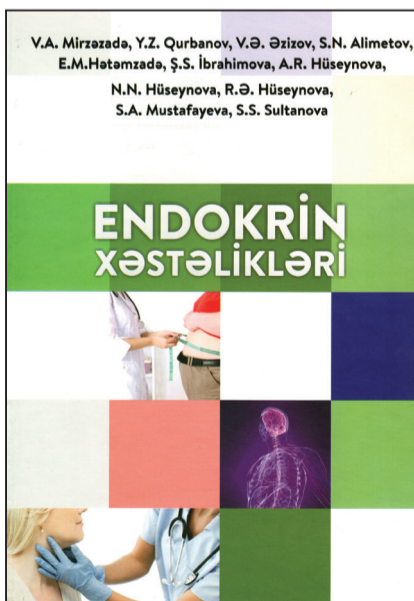
Kitabda da qeyd edildiyi kimi, həkimlərin endokrinologiyaya marağı getdikcə artır. Buna səbəb odur ki, əvvəla, endokrin sistemin insan orqanizmində rolu çox böyükdür. Digər tərəfdən isə, endokrinoloji müayinə üsulları, hormon və hormon tərkibli dərman preparatları ilə müalicələr nəinki endokrinologiyada, həm də təbabətin digər sahələrində geniş tətbiq edilir. Bundan başqa, son vaxtlar endokrinoloji xəstəliklərin rastgəlmə tezliyi də artmağa meyl edir.

Bütün bunlar endokrinologiyanın Tibb Universitetində ciddi öyrənilməsinə və təcrübə təbabətində, yeni gündəlik səhiyyə praktikasında diqqətlə nəzərə alınmasına ehtiyac yaradır. Rezidenturanın açılması sözügedən məsələləri daha da əhəmiyyətli edir.

Məlum olduğu kimi, endokrin sistemi xəstəlikləri hipotalamus-hipofiz sistemi, epifiz, qalxanvari, paratiroid, mədəaltı, adrenal, cinsi vəzilərin patologiyalarını əhatə edir. Bu dərslikdə məhz adçıqılən patologiyalar müasir təsnifatlara uyğun olaraq, elmi-pedaqoji və praktiki əhəmiyyətə malik olan nozologiya və sindromlar şəklində, tədrisdə və cari tibbi təcrübədə istifadə oluna biləcək halda geniş, metodik və səliss təsvir edilib.

Dərslikdə endokrin sisteminin müasir dövrdə rast gəlinən xəstəlikləri və sindromları haqqında, eləcə də təbabətin və tibb elminin inkişaf səviyyəsinə əsasən, həm də daxili xəstəliklərin cari tədris proqramına görə anlayışdan müalicəyə qədər geniş və müfəssəl məlumat verilib.

Endokrin sistemi xəstəlikləri üzrə olan cari dərslik, daxili xəstəliklərdən ürək-qan damar, tənəffüs, mədə-bağırsaq, böyrək, oynaq və qanyaradıcı sistemlərin xəstəliklərinə aid, artıq dərc olun-

muş dərsliklər kimi, Tibb Universitetinin yuxarı kurs tələbələri, rezidentləri, gənc həkimlər, endokrinoloqlar və digər tibb mütəxəssisləri üçün nəzərdə tutulub.

Müəlliflər kitabın hazırlanması və ərsəyə gəlməsində iştirak edən Ə.Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Terapiya kafedrasının rezident-endokrinoloqları Zərifə Əliyeva və Günel Musayevaya təşəkkürlərini bildirirlər.

İstedadlı tələbə

Dilbər Rahim Əliyeva Azərbaycan Tibb Universitetinin istedadlı tələbələrindəndir. II Müalicə-profilaktika fakültəsində oxuyur. Atası polkovnik Rahim Əliyev peşəkar hərbiçi olub. Torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasında iştirak edib. Döyüş tapşırığını yerinə yetirərək həyatı təhlükə qarşısında olan hərbiçi yoldaşlarını xilas edərək, şəhidlik zirvəsinə yüksəlib.

Səhnəyə həkim ÇIXIR

Vətənimizə olan sonsuz sevgi Dilbərə atasından keçib. Öz üzərində işləməyi və çalışqanlıqı da atasından öyrənib. Atası hərbiçi olduğuna görə Dilbər 9 orta məktəb dəyişib. Gözəl səsi olduğu üçün orta məktəblərdə keçirilən tədbirlərdə mahnılar ifa edib. Pianino ixtisası üzrə 7 illik musiqi təhsili də var. 2015-2018-ci illərdə isə Akademik Zərifə Əliyeva adına Liseydə təhsil alıb. İmtahanları müvəffəqiyyətlə verərək 628 balla ATU-ya daxil olub.

O, universitetin ictimai həyatında fəal iştirak edərək, mötəbər tədbirlərin mahir aparıcılarından biri kimi yadda qalıb. Gözəl aktyorluq qabiliyyətinə malik olan qəhrəmanımız universitetdə səhnəyə qoyulan bir çox tamaşaların ssenarisini yazıb, quruluşçu rejissorluğunu edib: "1-ci kursdan etibarən universitetin Tələbə Gənclər Təşkilatı, Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsi, Tələbə Elmi Cəmiyyətinə qoşuldum. Çoxsaylı tədbirlərin təşkilatı heyətində oldum, eyni zamanda "Debat" və "Teatr" klublarında iştirak etmişəm. Göstərdiyim fəallıq və natiqlik qabiliyyətim həmişə yüksək qiymətləndirilib. Bacarığımıza görə 2-ci kursda "Teatr" klubunun sədri seçildim. Bir çox tamaşaların ssenarisini yazaraq səhnəyə çıxara bildim. Əksər işlərim tamaşaçılar tərəfindən rəğbətlə qarşılandı".

Dilbər rol aldığı tamaşalarda da öz istedadını göstərə bilib. "Mahmud və Məryəm", "Nişanlı qız" tamaşalarında maraqlı və yaddaqalan obrazlar yarada bilib. Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinə həsr olunmuş "Beş məşəl" tamaşasında canlandırdığı Nüşabə obrazı alqışlarla qarşılanıb. O, bununla kifayətlənməyib, adıçəkilən tamaşaların ssenarilərini yazıb, quruluşçu rejissorluğunu da edib.

Səhnəyə qoyulan tamaşaların maraqla qarşılandığını nəzərə alan Dilbər daha da həvəslənib, yeni tamaşaların ssenarisini yazmaqda davam edib. Belə ki, 44 günlük Vətən müharibəsində yaralı hərbiçilərimizə tibbi yardım göstərən zaman şəhid olmuş hərbi həkimlərimizin xatirəsinə həsr olunmuş "Anım günü" tədbirində "Teatr" klubunun səhnələşdirdiyi "Şəhid həkim Ceyhun" tamaşasının və "Narkomanıyaya yox deyək" tədbirində təqdim edilən "Bir idmançının taleyi" tamaşasının ssenari müəllifi və rejissoru olub.

Hazırda o, məişət-psixoloji janrdə "Dörd divar arasında" tamaşasının ssenari üzərində işləyir: "Bəzən mənə sual verirlər ki, tibb sahəsi hara, teatr hara? Amma mən fikirləşirəm ki, gələcəyin həkimi hərtərəfli olmalıdır. Hər bir həkim pasiyentlərlə əlaqə qurmaq üçün bütün qabiliyyətlərindən istifadə etməli, onların qəlbinə yol tapmaq bacarmalıdır. Hesab edirəm ki, həkim xəstənin durumundan, əhval-ruhiyyəindən, xarakterindən asılı olaraq, həm də həyatda obrazlar yaratmalı, yaratdığı obrazları qarşısındakına anlatmalıdır. Buna nail ola bilsə, pasiyentlə yaratdığı təmas sayəsində müalicənin effekti daha çox olacaq. Rəhbərlik etdiyim "Teatr" klubunda tələbələr özlərini bir ailə kimi hiss edir, mehriban və kollektiv şəkildə tamaşalarımızı hazırlayıq. Onlar tamaşanı hazırlayıb səhnəyə çıxaranadək xeyli təcrübə əldə edirlər. Bu da onların gələcək həyatında, insanlarla ünsiyyət qurmasında əhəmiyyətlidir".

Qabil ABDULLAYEV

"3-5 yaşındakı uşaqlar arasında ən geniş yayılan bağırsağ infeksiyalarından biri rotavirusdur. Bu xəstəlik mövsümi xarakter daşıyır, daha çox payız-qış aylarında rast gəlinir". Bunu ATU-nun Yoluxucu xəstəliklər kafedrasının assistenti, həkim-infeksiyonist Nilufər Məmmədova deyib.

dan danışan həkim bildirib ki, yüngül formalarda bağırsağ florasını tənzimləyən probiotiklər kifayətdir: "Probiotiklər ishalın müddətini və tezliyini azaltmaqda faydalıdır. Pəhriz saxlanmalı, kartof, düyü, banan, qatıq kimi ishal əleyhinə qidalara geniş

da ağırlaşmalara, hətta ölüme səbəb ola biləcəyini deyən mütəxəssisin sözlərinə görə, bu zaman təcili həkimə müraciət etmək və özbaşına müalicələrdən qaçmaq lazımdır: "Evdə həkimə müraciət edilmədən aparılan müalicədə ən çox am-

Görkəmli səhiyyə təşkilatçısı, sağlam həyat tərzinin yorulmaz təbliğatçısı

Bu günlərdə Qidalanma və tibbi ekologiya kafedrasının məsləhətçi professoru, görkəmli səhiyyə təşkilatçısı, gigiyena sahəsində çalışanların ağısaqqalı Qasimov Maqsood Səfər oğlu dünyasını dəyişmişdir. O, 1932-ci ildə Qərbi Azərbaycanda anadan olmuş, Azərbaycan Tibb İnstitutunu bitirdikdən sonra təyinatla Tacikistan Respublikasına işləməyə göndərilmiş və burada vilayət səhiyyə təşkilatına rəhbərlik etmişdir.

M.Qasimov daim əhəlinin gigiyenik mərifətləndirilməsi və sağlam həyat tərzinin təbliği sahəsində geniş miqyaslı fəaliyyəti ilə fərqlənmişdir.

Onun fəaliyyəti dövlət tərəfindən də layiqincə qiymətləndirilmiş, çoxsaylı medallar və fəxri fərmanlarla təltif olunmuşdur.

Gözəl insan, görkəmli səhiyyə təşkilatçısı və pedaqoq, professor M.Qasimovun əziz xatirəsi onun tanıyanların gəlbində daim yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin!

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektorluğu
İctimai səhiyyə fakültəsinin dekanlığı
Qidalanma və tibbi ekologiya kafedrasının kollektivi

Rotavirus niyə təhlükəlidir?

Sürətlə yayıla bilən, əsas əlamətləri ishal və qusma olan bu infeksiyadan qorunmaq mümkündür

İnfeksiyaya yoluxma necə baş verir və hansı əlamətlərə görə rotavirusdan şübhələnməliyə? Həkim belə cavablandırır: "Virusla kontaminasiya olunmuş qida, su və çirkli ellər əsas yoluxma mənbəyidir. Yoluxma mexanizmi fekal-oral, çox nadir hallarda hava-damcı, təmas-məişət yolu ilədir. Rotaviruslar nazik bağırsağın epitel hüceyrələrinə birbaşa təsir edib ishala səbəb olur. İnkubasiya dövrü 1-3 gün arasında dəyişir. Xəstəlik kəskin başlayır, ilk əvvəl halsızlıq, başağrısı, qarında ağrı, qusma, daha sonra isə sulu və pis qoxulu nəcis ifrazı ilə xarakterizə olunan ishal müşahidə olunur. Xəstəlik müddətində ən çox nəzərə çarpan əlamət ishaldır, qusma bir-iki günə kəsilir, qızdırma xarakter hesab olunmur. Digər viral enteropatogenlərlə müqayisədə edildikdə rotavirusların səbəb olduğu xəstəlik daha simptomatikdir, dehidratasiya, elektrolit balansının pozulmasına rast gəlinməkdədir".

yer verilməlidir. Maye qəbulunu artırmaq lazımdır. Körpə tez-tez emizdirilməlidir. Çünki ana südü bağırsağ infeksiyalarına qarşı çox effektivdir. Nisbətən böyük yaşlı uşaqlara ayran, kefir kimi qidalar verilməlidir. Gün ərzində ishalın sayı çox olarsa, maye itkisini azaltmaq üçün oral rehidrasiya mayeləri verilir.

Yadda saxlamaq lazımdır ki, xəstəlik orqanizmin susuzlaşması ilə nəticələnir. Ona görə də müalicəyə erkən başlamaq lazımdır. Maye qəbulu nəzərdə saxlanılmalıdır. İshalın inadlı olmadığı hallarda diareya əleyhinə preparatlardan istifadə olunmur. Ağırlaşmalar olmadan aparılan müalicə adətən simptomatikdir – itirilmiş mayenin bərpası və pozulmuş elektrolit balasının düzəldilməsindən ibarətdir. Spesifik terapiya yoxdur".

İnadlı qusma və ishal halının şiddətli susuzlaşmaya, onun

pisillin, amoksisilin, seftriakson kimi antibiotiklər, metronidazol kimi protozo əleyhinə preparatlardan geniş istifadə edilir. Lakin xəstəliyin virus mənşəli olduğunu nəzərə alaraq, antibiotik və parazitəleyhinə dərman vasitələrinin istifadəsinin lazımsız, hətta ziyanlı ola biləcəyini də unutmamaq lazımdır. Onların tətbiqi üçün laboratoriya testlərinin nəticəsi olmalıdır. Rotavirus infeksiyası şübhəsi ilə xəstəxanaya yerləşdirilən ishallı uşaq xəstələrinə sürətli antigen testlərdən istifadə edilməklə ilkin diaqnoz qoyulmalıdır ki, lazımsız antibiotik müalicəsindən istifadənin qarşısı alınsın".

N.Məmmədova bildirir ki, rotavirus infeksiyasına qarşı peyvənd mövcud olsa da, ölkəmizdə rutin peyvənd cədvəlinə daxil olmadığı üçün məcburi deyil. Valideynlərin istəyinə uyğun olaraq adətən 6 ayına qədər uşaqların peyvəndlənməsi mümkündür. Peyvənd infeksiya riskini azaldır, yoluxmuş şəxslərdə daha yüngül əlamətlərin ortaya çıxmasına səbəb olur.

Rotavirus quru səthlərdə 10 gündən çox, əllərdə isə 4 saata qədər canlı qala bilir. Bu səbəbdən məktəb və uşaq bağçalarında rotasiya diareyasına çox rast gəlinir. İnfeksiyadan qorunmaq çox sadədir. Şəxsi gigiyena qaydalarına riayət etmək lazımdır. Əlləri tez-tez yumaq, xəstənin əşyalarını ayırmaq vacibdir. Eləcə də ərzaq məhsulları təmiz yuyulmalı, uşağa yalnız qaynadılmış su verilməlidir.

Etibarsız sayılır

Şadmanlı Nəzrin Hikmət qızı (qrup 119A9a); Qasimova Şövkət Elyas qızı (qrup 317A18); Muradov Kazım Cəlil oğlu (qrup 421A6b); Mustafayeva Tubu Səməd qızı (qrup 220A5a); Fətəyev Rihad Pərviz oğlu (qrup 221A4a); Mehmet Efe Kırılın (qrup 418A2a); Baxşıyeva Zeynəb Ədalət qızı (qrup 118A4o); Ali Al-Rikabi Thaer oğlu (qrup 317İ5) və Quliyeva Ləmanın (qrup 218A10b) tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin!

İnsan anatomiyası və tibbi terminologiya kafedrasının əməkdaşları kafedranın preparatoru Natəvan Qəfərovaya oğlu

Amin Qəfərlinin

Ermənistan silahlı qüvvələrinin genişmiqyaslı təxribatlarının qarşısını alan zaman şəhid olmasından kədərli və dərin hüznə bəşşəliyi verirlər.

Qidalanma və tibbi ekologiya kafedrasının əməkdaşları kafedranın dosenti Fəridə Əliyeva bacısı

Ədibə Nəsirovanın

vəfatından kədərli və dərin hüznə bəşşəliyi verirlər.

Qidalanma və tibbi ekologiya kafedrasının əməkdaşları Uşaq və yeniyetmələrin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının professoru

Rəhim Orucovun

vəfatından kədərli və dərin hüznə bəşşəliyi verirlər.

Tibbi və bioloji fizika kafedrasının əməkdaşları kafedranın baş müəllimi

Vəli Hacıyevin

vəfatından kədərli və dərin hüznə bəşşəliyi verirlər.

Tibbi biologiya və genetik kafedrasının əməkdaşları kafedranın dosenti Sevda Əlizadəyə atası

Aydın Quliyevin

vəfatından kədərli və dərin hüznə bəşşəliyi verirlər

İctimai fənlər kafedrasının əməkdaşları Əsaslı kitabxananın direktoru Ziyafət Eminovaya anası

Sevən xanımın

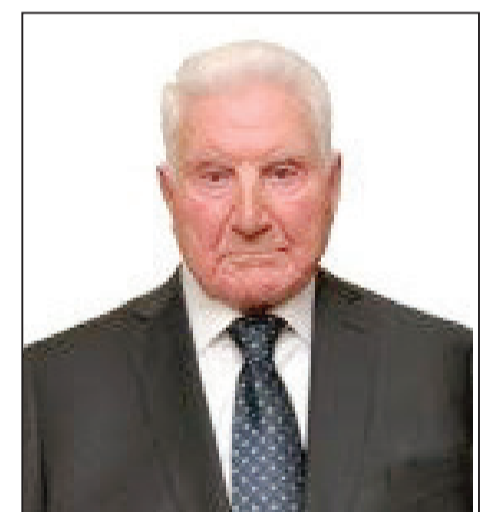
vəfatından kədərli və dərin hüznə bəşşəliyi verirlər.

İşinin peşəkari, yüksək mənəviyyətə malik ziyalı

Uşaq və yeniyetmələrin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının professoru, əməkdar müəllim, tibb elmləri doktoru Orucov Rəhim Alməmməd oğlu sentyabrın 4-də ömrünün 93-cü ilində vəfat etmişdir. Rəhim müəllim əmək gigiyenası üzrə ixtisaslı mütəxəssis olmaqla yanaşı, yüksək mənəviyyətə malik peşəkar, əməksevər və xeyirxah bir ziyalı idi.

R.Orucov 1929-cu ildə Ermənistanın Sisian rayonunun Ağudi kəndində anadan olub. Əmək fəaliyyətinə kiçik yaşlarından başlamış, 1945-ci ildən etibarən orta məktəb müəllimi kimi fəaliyyətini davam etdirmiş və İrəvan Pedaqoji İnstitutunda qi-yabi təhsil almışdır. 1954-cü ildə Azərbaycan Tibb İnstitutunun Sanitariya-gigiyena fakültəsinə daxil olmuş, 1960-cı ildə institutu fərqlənmə diplomu ilə bitirdikdən sonra Sisian rayon tibbi birliyində baş həkimin müavini vəzifəsində çalışmışdır. 1963-cü ildə Tibb İnstitutunun Əmək gigiyenası və peşə xəstəlikləri kafedrası nəzdində aspiranturaya daxil olmuş, 1966-cı ildə namizədlik dissertasiyası müdafiə etmiş və işləmək üçün kafedrada saxlanılmışdır. Kafedrada baş laborant, assistent, baş müəllim, dosent, 1975-88-ci illərdə kafedra müdiri vəzifəsində işləmişdir.

Rəhim müəllim 2018-ci ildə tibb elmləri doktoru üzrə dissertasiya müdafiə edərək, elmlər doktoru elmi adını almışdır. O, əmək gigiyenasına aid 5 dərslük, 1 monoqrafiya, 6 metodik tövsiyə, 150-dən artıq elmi məqalənin müəllifidir. Bir çox xarici ölkələrdə elmi məqalələri çap olunmuşdur.

1978-ci ildən əmək veteranı olan Rəhim müəllim bir çox dövlət mükafatları ilə təltif olunmuşdur. "1941-1945-ci illərdə Böyük Vətən müharibəsi illərində fədakar əməliyə görə", "Tərəqqi" və başqa medallarla, Səhiyyə Nazirliyinin Fəxri fərmanları və "Səhiyyə əlaçısı" döş nişanı ilə təltif edilmiş və Prezidentin sərəncamı ilə ona "Əməkdar müəllim" fəxri adı verilmişdir.

Mərhumun doğmalarına dərin hüznə bəşşəliyi verir, kədərini bölüşürük. Rəhim müəllimin xatirəsi iş yoldaşlarının və onu tanıyanların qəlbində əbədi yaşayacaqdır.

Allah rəhmət eləsin!

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektorluğu
İctimai səhiyyə fakültəsinin dekanlığı
Uşaq və yeniyetmələrin sağlamlığı və əmək sağlamlığı kafedrasının kollektivi

Baş redaktor
MƏĞRUR ƏLİYEV

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılır, səhifələni, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də çap olunur və universitet daxilində yayılır

ÜNVANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 98c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisensiya H - 022633
İndeks - 0269
Sifariş - 2651
Sayı 2250